	НАЦИОНАЛНА ПРИРОДО-МАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ „АКАД. Л. ЧАКАЛОВ"

Задача 1. Намерете числената стойност на израза $3c+cb-c^2+b^2+b^3c^2-c^5$ за $c=b=-3$.

Решение:

I-ви начин:

1. Представяне $3c+cb+b^2-c^2+c^2\left(b^3-c^3\right)$.

2. Съобразяване на $b^2-c^2=0$ и $b^3-c^3=0$, защото са равни.
3. Пресмятане на $bc=9$.
4. Верен отговор 0.

II-ри начин:
При пряко заместване:
$\left(-3\right)^2=9$.
$\left(-3\right)^3=-27$.
$\left(-3\right)^5=-243$.
Довършване и получаване на отговор 0.

Задача 2. Да се реши уравнението $\frac{4-x}{-4}+\frac{2x-15}{3}=\frac{3x+4}{8}$.

Решение:
След еквивалентни преобразувания получаваме

$-24+6x+16x-120=9x+12$.
Тогава уравнението добива вида
$13x=156$, откъдето получаваме $x=12$.

Задача 3. Да се реши уравнението $\left|(-2x+1)^2 - x(4x-5)\right| = B$, където

$$B = \frac{2^{n+3}}{2^n + 2^n + 2^n + 2^n} \left(n \in \mathbb{N}\right).$$

Решение:

$B = \frac{2^{n+3}}{4.2^n} = \frac{2^{n+3}}{2^{n+2}} = 2$

Тогава уравнението добива вида

$\left|1 - 4x + 4x^2 - 4x^2 + 5x\right| = 2$, което е еквивалентно с

$|x+1| = 2$

I сл.) $x+1=2$**,** т.е. $x_1 = 1$

II сл.) $x+1=-2$**,** т.е. $x_2 = -3$

Задача 4. Да се докаже, че ако a е най-малкото цяло решение на неравенството

$$\frac{9x+5}{4}-\frac{1}{2}\left(2-\frac{3-2x}{9}\right)-7x<0,$$

то неравенствата

$$(12x+a)(a-x)+(3x-2)^2-3x(7-x)+17a<0 \quad \text{и} \quad x>1$$

са равносилни.

Решение:

$$\frac{9x+5}{4}-1+\frac{3-2x}{18}-7x<0 \qquad /.36$$

$$9(9x+5)-36+2(3-2x)-36.7x<0$$

$$81x+45-36+6-4x-252x<0$$

$$175x>15$$

$$x>\frac{15}{175}$$

Намиране, че най-малкото цяло решение $a=1$.

$$(12x+1)(1-x)+(3x-2)^2-3x(7-x)+17<0$$

$$11x-12x^2+1+9x^2-12x+4-21x+3x^2+17<0$$

$$22x>22$$

$$x>1$$

Задача 5. В $\triangle ABC$ е построена ъглополовящата AL. Правата през L, която е успоредна на AC пресича страната AB в точка P. Да се намерят ъглите на $\triangle ABC$, ако $\sphericalangle APL = 130^\circ$ и $\sphericalangle ACB : \sphericalangle ABC = 3:2$.

Решение:

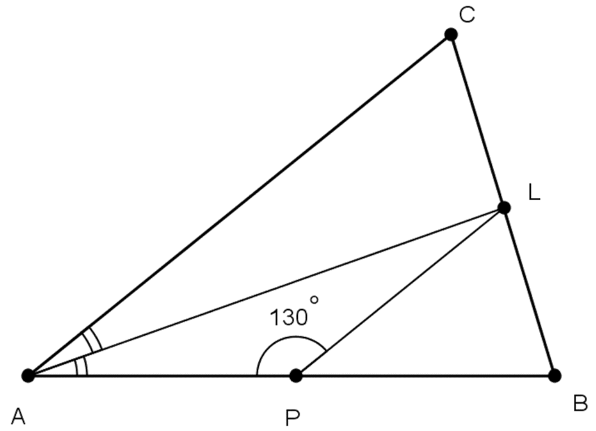

Нека $\sphericalangle ACB = 3x$, а $\sphericalangle ABC = 2x$. Тогава от $(AC \parallel PL) \times AB$ следва, че $\sphericalangle CAB + 130^\circ = 180^\circ$, т.е. $\sphericalangle CAB = 50^\circ$.

От теоремата за сбор на ъглите в $\triangle ABC$ имаме, че $5x + 50^\circ = 180^\circ$, откъдето $x = 26^\circ$.

Следователно $\sphericalangle ACB = 78^\circ$ и $\sphericalangle ABC = 52^\circ$.

Задача 6. Двама бегачи се движат по квадрат $ABCD$ в различни направления с постоянна скорост. Когато стартират от върха A, единият достига B, когато другият достига C без да са се срещали. Ако страната на квадрата е 30 м, то на колко метра е равно разстоянието от точката на срещата им до върха B.

Решение:

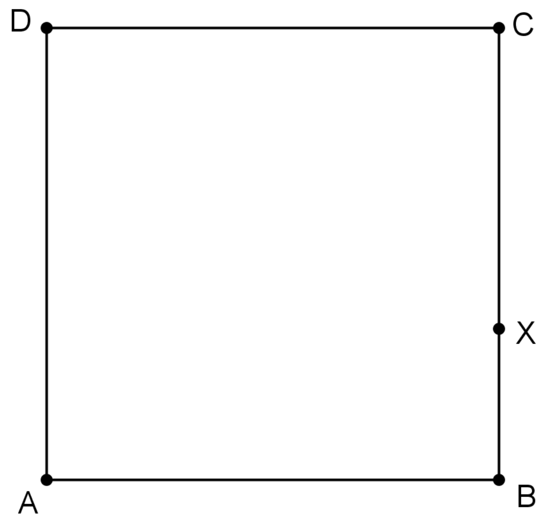

1. Определяне, че едната скорост е два пъти по-голяма от другата.
/Например: $AB + DC = 2AB$ **.**Понеже времето е едно и също, скоростта е два пъти по-голяма./

2. CB се разделя в отношение 2:1 считано от C или 1:2 считано от B.
(когато по –бързия е в C, а по – бавният в B те започват да се движат по страната BC в противоположни посоки и понеже съотношението на скоростите е 1:2, а до момента на срещата изминава еднакво време, то и изминатите от тях разстояния се отнасят както 1:2)

3. Ако X е точката на срещане, $BX = 10$. (понеже $CX = 2BX$, а $CX + BX = BC = 30$, то $BX = \frac{1}{3}.30 = 10$)

Задача 7. Две фирми произвеждат общо 720 чифта обувки на ден. Първата фирма увеличава дневната си производителност с 15%, а втората – с 10% и те вече произвеждат общо 807 чифта обувки за един ден. Намерете по колко чифта обувки на ден произвежда всяка от фирмите, след като увеличили производителността си.

Решение:

Нека $x(x>0)$ е производителността на първата фирма преди увеличението, тогава производителността на втората фирма е $720-x$. След като увеличили производителностите си, производителността на първата фирма е $x+\frac{15}{100}x$, а на втората е $720-x+\frac{10}{100}(720-x)$. Тогава съставяме уравнението

$$x+\frac{15}{100}x+720-x+\frac{10}{100}(720-x)=807,$$

откъдето получаваме, че производителността на първата фирма преди увеличението е $x=300$ чифта обувки на ден, а производителността на втората е 420 чифта обувки. Така след като увеличава производителността си първата фирма произвежда по 345 чифта обувки на ден, а втората по 462 чифта обувки на ден.

Задача 8. Да се докаже, че за всяко естествено число n, числото $m=\frac{10^n+65}{15}$ е цяло.

Решение:

I-ви начин:

1. $\frac{10^n+65}{15}=\frac{10^n+5+60}{15}=\frac{10^n+5}{15}+4$.

2. 10^n+5 се дели на 5.

3. $10^n+5=10.....05$ и се дели на 3 по признак за делимост.

4. Ако едно число се дели и на 3, и на 5, то числото се дели на 15, понеже 3 и 5 са прости числа.

II-ри начин:

1. $10^n+65=1000........65$.

2. m се дели на 5 по признак за делимост.

3. m се дели на 3 по признак за делимост.

4. Ако едно число се дели и на 3, и на 5, то числото се дели на 15, понеже 3 и 5 са прости числа.

Задача 9. Даден е квадратът $ABCD$. Построени са равностранните триъгълници ABF и CDT по такъв начин, че F и T са вътрешни точки за квадрата. Ако M и N са съответно средите на AD и BC, да се докаже, че $MTNF$ е ромб.

Решение:

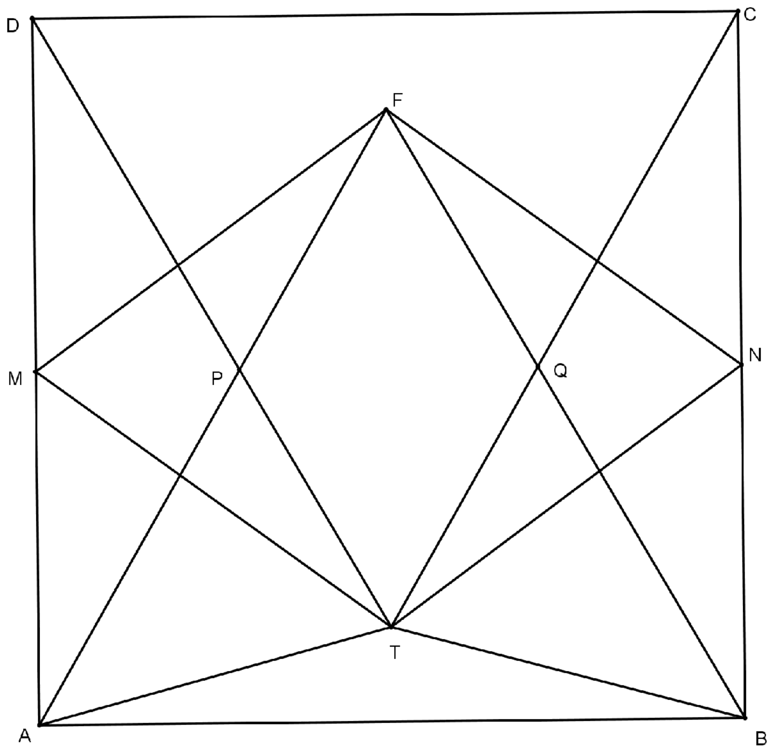

I-ви начин:

1. Точките M, N - среди съответно на AD и BC и $ABCD$ е квадрат $\Rightarrow AD = BC$.

От двете неща следва, че $AM = MD = BN = NC = \dfrac{AD}{2} = \dfrac{BC}{2}$.

2. $\triangle ABF$ - равностранен $\Rightarrow AF = BF = AB$. Аналогично $\triangle DCT \Rightarrow DT = CT = DC$ и следователно $AF = BF = DT = CT$.

3. $ABCD$ е квадрат $\Rightarrow \sphericalangle DAB = 90^\circ$. $\triangle ABF$ - равностранен $\Rightarrow \sphericalangle FAB = 60^\circ$.
$\sphericalangle DAF = \sphericalangle DAB - \sphericalangle FAB = 90^\circ - 60^\circ = 30^\circ$. Аналогично $\sphericalangle FBC = \sphericalangle BCT = \sphericalangle ADT = 30^\circ$.

4. Разглеждаме $\triangle AMF$ и $\triangle BNF$

1. $AM = BN$
2. $AF = BF$
3. $\sphericalangle MAF = \sphericalangle NBF = 30^\circ \Rightarrow \triangle AMF \cong \triangle BNF$ по I-ви признак.

Аналогично $\triangle AMF \cong \triangle DMT \cong \triangle CNT \Rightarrow MF = NF = TM = TN \Rightarrow MTNF$ е ромб

II-ри начин:

Доказателство, че $TPFQ$ е успоредник:

1. $\sphericalangle AFB = \sphericalangle CTD$.

2. $\triangle BQC \cong \triangle AQD$.

3. $\sphericalangle BQC = \sphericalangle TQF$ и $\sphericalangle APD = \sphericalangle TPF$ (връхни).

4. $TPFQ$ е успоредник (две двойки равни срещуположни ъгли).

Доказателство, че две съседни страни на успоредника са равни:

1. $BQ = AP$ (от еднаквост на триъгълници).

2. $BF = AF$ (по условие).

3. $FQ = BF - BQ = AF - AP = FP$.

Задача 10. В правоъгълния триъгълник $ABC\left(\sphericalangle ACB = 90°\right)$ са прекарани ъглополовящите BD и AT $\left(D \in AC, T \in BC\right)$.Отсечките DK и TM са перпендикулярни на хипотенузата AB $\left(K \in AB, M \in AB\right)$. Да се намери $\sphericalangle KCM$.

Решение:

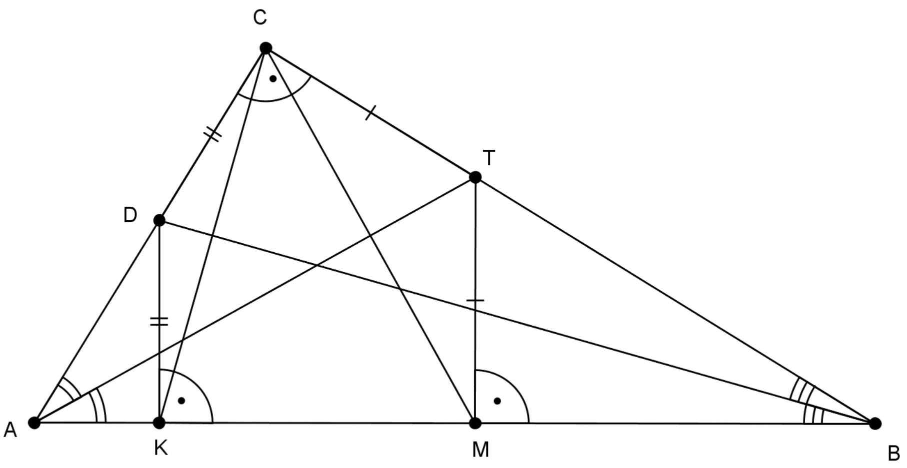

От BD – ъглополовяща на $\sphericalangle ABC$ имаме, че $DK = DC$ (като разстояния от точка D до раменете на ъгъла). Аналогично от AT – ъглополовяща на $\sphericalangle BAC$ имаме, че $TM = CT$.Нека $\sphericalangle CAB = \alpha$, тогава $\sphericalangle ABC = 90^\circ - \alpha$, $\sphericalangle CDK = 90^\circ + \alpha$ (външен ъгъл за $\triangle AKD$) и $\sphericalangle CTM = 180^\circ - \alpha$ (външен ъгъл за $\triangle TMB$).

От равнобедрения $\triangle CTM$ имаме, че $\sphericalangle TCM = \sphericalangle TMC = \dfrac{180^\circ - \left(180^\circ - \alpha\right)}{2} = \dfrac{\alpha}{2}$, а от рвнобедрения $\triangle CDK$ имаме, че $\sphericalangle DCK = \sphericalangle DKC = 45^\circ - \dfrac{\alpha}{2}$.

Тогава $\sphericalangle KCM = \sphericalangle ACB - \sphericalangle ACK - \sphericalangle BCM = 90^\circ - \dfrac{\alpha}{2} - 45^\circ + \dfrac{\alpha}{2} = 45^\circ$.